

/ A Regieartikel gemeenten

A.1 Toelichting regieartikel

Het regieartikel gemeenten dient als doel om bij een gevestigd recht van opstal te borgen dat de gemeenten haar regietaken kan vervullen en dus – onder bepaalde voorwaarden – de overeenkomst kan opzeggen. In deze bijlage wordt toegelicht welke voorwaarden daarbij van toepassing zijn en welke processtappen worden doorlopen wanneer de gemeente een beroep doet op dit artikel.¹

Stap 1

Er is een besluit van het College van Burgemeester en Wethouders genomen waaruit blijkt dat de gemeentelijke ontwikkeling die volgt uit publiek belang conflicteert met de aanwezigheid van het transformatorstation.

Toelichting: bijvoorbeeld bij de aanleg of verbreding van een weg ligt een MSR op het voorgenomen wegtraject. Het publieke belang van mobiliteit/bereikbaarheid conflicteert hier met de aanwezigheid van de MSR en verplaatsen lijkt wenselijk.

Hierbij merken we op dat het voorafgaand een eventueel te nemen besluit, van belang is dat netbeheerder en gemeente tijdig met elkaar in gesprek gaan om de mogelijkheden en onmogelijkheden met elkaar (globaal) te onderzoeken. Ten minste is het wenselijk dat de netbeheerder tijdig wordt geïnformeerd over het voorgenomen besluit.

Stap 2

Op basis van het Collegebesluit treedt de gemeente in gesprek met de netbeheerder om in gezamenlijkheid te zoeken naar een voor de netbeheerder ruimtelijk en technisch aanvaardbare alternatieve locatie voor het transformatorstation. De netbeheerder verkrijgt op de nieuwe locatie minimaal dezelfde rechten als welke van toepassing waren op de bestaande locatie.

Toelichting: het zoeken naar een alternatieve locatie is maatwerk. Afhankelijk van de omgeving waarin de MSR is gevestigd en ook de functie van de MSR (knooppunt of eindstation) kan verplaatsen relatief eenvoudig tot zeer complex zijn. Het kan in uiterste gevallen wenselijker zijn plannen aan te passen waardoor de MSR niet verplaatst hoeft te worden. Het overleg dient ervoor alle mogelijke opties in gezamenlijkheid te verkennen. Bij een nieuwe locatie worden minimaal de juridische voorwaarden die van toepassing waren op de oude MSR meegenomen.

Stap 3

Op basis van de nieuwe locatie wordt door de netbeheerder een kostenopgave gemaakt van de verplaatsing. Enkel de verplaatsingsschade en notariële kosten zullen worden doorberekend aan de gemeente. De netbeheerder kan dus geen betere technische situatie verkrijgen op kosten van de gemeente.

¹ N.B. er zijn situaties waar de netbeheerder een MSR weghaalt wanneer deze geen functie meer heeft. Dit is de verantwoordelijkheid van de netbeheerder. Het hier toegelichte artikel heeft hier geen betrekking op.

Toelichting: het uitgangspunt bij de kostenverdeling is dat de netbeheerder geen betere situatie kan verkrijgen door de verplaatsing. Bijvoorbeeld: verouderde maar nog functionerende technische componenten kunnen bij verplaatsing worden vervangen voor nieuwe 'state of the art' technieken. Echter, de kosten voor deze nieuwe onderdelen zijn voor de netbeheerder en worden bij verplaatsing niet doorberekend aan de gemeente.

Er dient daarom ook helder onderscheid te worden gemaakt tussen kosten en schade. Nieuwe onderdelen kunnen bijdragen aan de kosten, maar zijn niet per se schade die de netbeheerder lijdt als gevolg van de verplaatsing. De netbeheerder dient deugdelijk en navolgbaar te onderhouden welke schade zij lijdt als gevolg van de verplaatsing, dan wel welke kosten zij niet had hoeven maken als het verzoek tot verplaatsing niet was gedaan. Daarbij wordt een open boek methode toegepast. Bij het bepalen van de werkelijke schade wordt uiteraard rekening gehouden met de afschrijving van de MSR en de technische onderdelen. Hierbij is de netbeheerder gebonden aan voorschriften van de ACM (zie kader hieronder) waarin ook afschrijftermijnen zijn bepaald voor infrastructuur van de netbeheerders. De kostenopgave wordt volgens een vast format opgesteld door de netbeheerder en bevat een onderbouwing van de verschillende posten.

Regulering regionale netbeheerders door ACM

Regionale netbeheerders zijn instellingen met een publieke taak en zonder winstoogmerk. In Nederland reguleert de Autoriteit Consument en Markt (ACM) de netbeheerders in de elektriciteit en gassector omdat de netbeheerders door de aard van de activiteiten monopolistische posities hebben. Regionale netbeheerders zijn daarmee onderhevig aan de tariefregulering van de ACM. De kosten die netbeheerders doorberekenen aan gemeenten, burgers of andere stakeholders zijn daarmee gebonden aan vaste kaders. Deze regulering is gericht op het stimuleren van efficiency en het verzekeren van een goede kwaliteit van de netwerken. Op de tariefregulering is een reguleringsperiode van toepassing. De huidige periode loopt vijf jaar, van 2022 tot en met 2026. De publicatie van het nieuwe methodebesluit door de ACM is op 20 september 2021 gedaan.

Stap 4

De kostenopgave (met daarin expliciet uiteengezet de werkelijke schade die aan de gemeente wordt doorberekend) zal aan de gemeente worden toegelicht, zodat de gemeente een goede afweging kan maken over het vervolg.

Toelichting: de schade voor de netbeheerder als gevolg van de verplaatsing komen in principe voor rekening van de gemeente. Gezien er sprake is van een opstalrecht, is de eventuele nadeelcompensatieregeling niet van toepassing, tenzij anders afgesproken.

Stap 5

Na akkoord op de kostenopgave zal de netbeheerder een planning afgeven voor de verplaatsing van het station.

A.2 Tekst artikel

Tekst regieartikel gemeenten

In afwijking van artikel XX van de Algemene Voorwaarden is de huidige Eigenaar (zijnde de gemeente) gerechtigd het Bedrijf (zijnde de netbeheerder....) te verzoeken mee te werken aan het opzeggen van het opstalrecht om redenen van algemeen belang. Aan dit verzoek tot opzeggen van het opstalrecht dient een besluit van het college van burgemeester en wethouders als bedoeld in de Algemene Wet Bestuursrecht ten grondslag te liggen.

In de situatie zoals hierboven bedoeld, heeft de huidige Eigenaar de verplichting om, in overleg met het Bedrijf, aan het Bedrijf een (of indien nodig meerdere) vervangende, voor het Bedrijf ruimtelijk en technisch aanvaardbare locatie(s) aan te bieden waarop de werken kunnen worden geplaatst. Ten aanzien van die nieuwe locatie(s) zal ten gunste van het Bedrijf om niet een zakelijk recht worden gevestigd, zodanig dat de door het Bedrijf daaraan te ontleen rechten niet minder en de daaruit voortvloeiende verplichtingen niet meer zijn dan die uit hoofde van het alsdan bestaande recht van opstal.

Alle werkelijke (ver)plaatsingsschade inclusief notariële kosten, verbonden aan de opzegging komen voor rekening van de huidige Eigenaar. Een daartoe strekkende kostenopgave zal worden voorgelegd. Bij het opstellen van deze kostenopgave wordt door het Bedrijf rekening gehouden met de verschillende componenten van de werken. Verbeteringen aan de componenten van de werken en hergebruik van materialen komen niet voor rekening van de huidige Eigenaar.

Eerst na acceptatie door het Bedrijf van de nieuwe locatie(s) en accordering van deze kostenopgave door de huidige Eigenaar zal het Bedrijf haar medewerking verlenen aan de verplaatsing van de werken en aan het opzeggen van het opstalrecht. Het Bedrijf zal na accordering van de kostenopgave een planning afgeven voor de verplaatsing van de werken. De rechtsopvolger onder bijzondere titel van de huidige Eigenaar kan geen beroep doen op dit recht op verplaatsing dan wel het recht op opzegging van het opstalrecht.